

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 03.07.2023
Kabul Tarihi : 03.04.2024

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1322290>

ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE: DÜŞÜNCENİN YENİ UFUKLARI (P4C)

Yurdağül DEMİRBILEK¹, Abdurrazak GÜLTEKİN²

ÖZ

Bu çalışma, evrenin doğasını, kişinin bilgi süreçlerini; gerçeklik, değer, sanat ve siyasete dair görüşlerini derinlemesine sorgulayan felsefeye ve bunun çocuklar için önemine odaklanmaktadır. Çocuklar için felsefenin, onların düşünce dünyasına nasıl katkı sağladığını ve yeni ufuklar açtığını betimlemeyi amaçlamaktadır. Çocukların doğası gereği merakla dolu olduğu ve dünyayı kendi adlarına keşfetmek istedikleri vurgulanmaktadır. Bu nedenle, çocukların belli bir eğitim sistemine tabi tutulmaları, potansiyellerini ortaya koymaları açısından kritik bir rol oynamaktadır. Günümüzde, “Çocuklar İçin Felsefe” (P4C) adı verilen yaklaşımlar, çeşitli eğitim seviyelerinde uygulanarak çocukların düşünce dünyalarının keşfedilmesine yardımcı olmaktadır. Bu programlar, çocukların felsefi kavramlarla tanışmalarını teşvik etmektedir. Ayrıca, çocukların düşünce dünyalarına katkı sağlamak için iş birliğini teşvik eden ve zihinsel aktiviteleri teşvik eden uygun bir ortam oluşturmayı amaçlamaktadır. Çocukların üst bilişsel süreçlerine katkıda bulunması beklenen bu çalışmalar, çocukların sorgulama ve merak duygularını etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, eleştirel düşünme ve mantıksal akıl yürütme becerilerini geliştirmektedir. Hikayeler ve oyunlar gibi çeşitli araçlarla çocukların düşünce dünyalarını zenginleştiren “Çocuklar İçin Felsefe”, zihinsel süreçleri anlama ve felsefi sorgulamanın yöntemlerine dikkat çekme açısından önemlidir. Bu çalışma, belirli bir sistemin çocukların zihinsel süreçlerine nasıl katkı sağladığını ayrıntılı bir şekilde açıklamayı amaçlamakta ve felsefenin, çocukların düşünce dünyalarını şekillendirmesinde neden önemli olduğuna dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Çocuklar İçin Felsefe (P4C), Felsefi Kavramlar, Oyun, Hikâye.

¹ Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Genç MYO, ydemirbilek@bingol.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3144-0063>

² Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, FEF Fakültesi, a.gultekin@bingol.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4832-3258>

Article Type : Research Article
Date Received : 03.07.2023
Date Accepted : 03.04.2024

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1322290>

PHILOSOPHY FOR CHILDREN: NEW HORIZONS OF THOUGHT (P4C)

Yurdagül DEMİRBILEK¹, Abdurrazak GÜLTEKİN²

ABSTRACT

This study focuses on why philosophy is understood as an effort to deeply question the nature of the universe, human knowledge processes, reality, value, art, and politics and why it is important for children. It aims to explain how philosophy contributes to children's world of thought and opens new horizons. It is emphasised that children are naturally curious and want to explore the world independently. Therefore, introducing children to a certain education system plays a critical role in helping them reveal their potential. Today, approaches called “Child Philosophy” (P4C) are applied at various educational levels and help to explore the world of thought of children. These programs encourage children to be introduced to philosophical concepts. It also aims to create a suitable environment that encourages cooperation and encourages mental activities to contribute to children's world of thought. These studies, which are expected to contribute to children's metacognitive processes, help children use their sense of questioning and curiosity effectively. It also improves critical thinking and logical reasoning skills. “Philosophy for Children”, which enriches children's world of thought with various tools such as stories and games, is important in terms of understanding mental processes and drawing attention to philosophical inquiry methods. This study aims to explain in detail how a certain system contributes to children's cognitive processes and draws attention to why philosophy is important in shaping children's world of thought.

Keywords: Philosophy, Philosophy for Children (P4C), Philosophical Concepts, Game, Story.

¹ Lecturer, Bingol University, Genç Vocational School, ydemirbilek@bingol.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3144-0063>

² Assoc. Dr., Bingol University, Faculty of Arts and Sciences, a.gultekin@bingol.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4832-3258>

1. GİRİŞ

“Çocukların düşünceleri, evrenin gerçeklerine en yakın olanlardır.” - Charles Dickens

Çocukların dünyası merakla doludur ve içinde buldukları keşif yolculuğunda felsefe, onları sınırlarını aşmaya ve düşünsel yeteneklerini geliştirmeye teşvik eden önemli bir araçtır. Çocuklar İçin Felsefe (P4C), gençleri felsefi sorgulama ve eleştirel düşünce yetenekleriyle tanıştırmayı amaçlayan bir eğitim yaklaşımıdır. Bu yöntem, Matthew Lipman ve Ann Margaret Sharp tarafından 1970'lerde geliştirilmiş ve o zamandan bu yana dünya genelinde okullarda ve eğitim kurumlarında büyük ilgi görmüştür (Lipman vd., 1980). Bu yaklaşım, çocukları felsefi kavramlarla tanıştırmak onların düşünce dünyasını genişletmeyi, eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeyi ve etik sorunlara duyarlı bireyler olmalarını sağlamayı hedefler. Bu çalışmada, çocuklar için felsefenin önemi, yöntemleri ve faydaları üzerinde durulacaktır.

P4C'nin temel amacı, çocukları felsefi kavramlarla tanıştırmak ve onlara destekleyici ve iş birliğine dayalı bir ortamda felsefi soruları keşfedip tartışabilecekleri bir platform sağlamaktır. Bu yaklaşım, çocukların bilişsel yeteneklerini geliştirmeyi, entelektüel meraklarını beslemeyi, muhakeme becerilerini geliştirmeyi ve onları bilgi, etik ve varoluşla ilgili temel sorular hakkında derinlemesine düşünmeye teşvik etmeyi amaçlamaktadır (Mason, 2005). Tipik bir P4C oturumunda, çocuklar genellikle düşüncelerini teşvik etmek ve felsefi sorgulamaları kışkırtmak için özel olarak tasarlanmış felsefi hikayelere veya metinlere maruz kalırlar. Bu hikayeler, açık uçlu sorular ortaya çıkaran senaryolar veya ikilemler sunarak çocukları çeşitli perspektifler üzerinde düşünmeye ve eleştirel analiz yapmaya davet eder. Metnin okunmasını veya sunulmasını takiben çocuklar, bir eğitmen veya eğitilmiş bir kolaylaştırıcı tarafından kolaylaştırılan grup tartışmalarına katılırlar. Bu tartışmalar çocukları düşüncelerini ifade etmeye, fikirlerini paylaşmaya, başkalarını dinlemeye, argüman geliştirmeye ve alternatif bakış açılarını değerlendirmeye teşvik eder (Splitter & Sharp, 1995). Bu felsefi tartışmalar aracılığıyla P4C, çocuklarda mantıksal akıl yürütme, eleştirel ve yaratıcı düşünme, empati, başkalarının görüşlerine saygı ve anlamlı diyalog kurma becerisi gibi önemli beceri ve eğilimleri geliştirmeyi amaçlamaktadır. P4C, çocukların entelektüel ve sosyal gelişimleri üzerinde olumlu bir etki yaratarak daha düşünceli, yansıtıcı ve açık fikirli bireyler olmalarına yardımcı olabilir (Lipman & Sharp, 1978; Mason, 2005).

P4C, ilkokuldan lise seviyesine kadar değişen eğitim bağlamlarında başarıyla uygulanabilir ve farklı konu alanlarına entegre edilebilir veya bağımsız bir program olarak sunulabilir. Bu yöntem, öğrencilere bağımsız düşünmeyi, anlamlı sorular sormayı ve derinlemesine felsefi keşiflerde bulunmayı teşvik ettiği için genellikle geleneksel eğitim modelinin değerli bir tamamlayıcısı olarak kabul edilmektedir (Wartenberg, 2017). “Philosophy in the Classroom” (Lipman & Sharp, 1978), eğitimciler ve öğretmenler için felsefe eğitiminin önemini anlatan ve nasıl uygulanabileceğine dair detaylı bilgi sunan bir kaynaktır. Bu kaynak, çocukların düşünsel yeteneklerini güçlendirmek, eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek ve felsefi sorulara yanıtlar aramak için bir çerçeve sunar. Lipman ve Sharp'ın önerileri ve örnekleri, sınıf ortamında felsefi tartışmaların ve etkinliklerin nasıl yürütüleceğine dair pratik bir rehberlik sunabilir (Lipman & Sharp, 1978; Lipman, 2003).

P4C olarak kısaltılmış adıyla anılan “Çocuklar İçin Felsefe”, çocuklara akıl yürütme ve tartışma becerileri öğretmeyi amaçlayan bir harekettir (Vansieleghem & Kennedy, 2011). “Gençler İçin Felsefe” veya “Çocuklar İçin Felsefe” olarak adlandırılan ilgili yöntemler de vardır. Genellikle, bunun daha demokratik bir demokrasi biçimine yönelik etkili bir hareket olacağı kanaati ifade edilmektedir (Splitter & Sharp, 1995). Bununla birlikte, yüksek öğretimde hem okullarda hem de kolejlerde felsefe öğretimi için alternatif yöntemler geliştirme konusunda uzun bir gelenek süregelmektedir.

2. Felsefe Nedir?

Felsefe, genellikle evrenin doğası, bilginin kaynağı, gerçekliğin doğası, değerlerin anlamı ve insanın yerine odaklanan derinlemesine düşünme ve sorgulama sürecidir. Felsefi düşünce, insan zihninin temel soruları sorgulama ve ele alma yeteneğini ifade eder. Lipman (2003) şöyle belirtir: “Felsefe, insanın düşünsel varoluşunun temel sorularını ele alan bir disiplindir. Felsefe, gerçekliği anlama, bilgiyi sorgulama, değerleri tartışma ve insanın dünya üzerindeki yerini anlama sürecidir.” Felsefenin ana hedefi, düşünme sürecini kullanarak bilgiyi derinleştirmek, varsayımları sorgulamak, mantık ve akıl yürütme becerilerini geliştirmek ve etik sorulara cevap aramaktır. Felsefi düşünce, çeşitli disiplinler arasında bağlantılar kurma, soyut kavramları anlama ve kritik analiz yapma yeteneğini geliştirebilir.

Felsefe, çocuklara da sunulabilir ve Lipman ve Sharp (1978) tarafından geliştirilen Philosophy for Children (P4C) yaklaşımı gibi özel yöntemlerle çocuklar arasında felsefi düşüncenin geliştirilmesi teşvik edilebilir. P4C, çocuklara soru sorma, eleştirel düşünme, problem çözme ve empati gibi düşünsel becerileri kazandırmak için hikayeler, etkinlikler ve grup tartışmalarını içeren bir yöntemdir. Felsefe, çocukların dünyayı daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olurken eleştirel düşünme, mantıksal akıl yürütme ve değerlendirme becerilerini güçlendirir. Felsefi düşünme, çocukların kendi düşüncelerini ifade etmelerini teşvik ederken sorgulama ve farklı perspektiflerden bakma becerilerini geliştirir.

Felsefenin tanımı ve temel kavramlarının anlatılması

Russell (1912) “The Problems of Philosophy” felsefenin tanımını sunarken, felsefenin temel soruları sorgulama süreci olduğunu vurgular. Evrenin doğası, bilginin kaynağı, gerçekliğin doğası ve değerlerin anlamı gibi konuların felsefenin odak noktası olduğunu belirtir. Williams and Norgate Magee (2001) ise “The Story of Philosophy: A Concise Introduction to the World's Greatest Thinkers and Their Ideas” adlı kitabında felsefenin tanımını yapar. Ona göre, felsefe insan düşüncesinin temel sorularını sorgulama, gerçekliği anlama ve anlamı keşfetme sürecidir. Felsefe, insanın evrende ve kendi varoluşunda karşılaştığı derin sorulara cevap arama çabasıdır. Grayling (2019) kitabı “The History of Philosophy” ise felsefenin tanımını genişletir. Ona göre, felsefe temel konuları sorgulama ve anlama çabasıdır. Bilgi, gerçeklik, etik, metafizik ve mantık gibi temel alanları içerir. Felsefe, insanın dünya hakkında anlam arayışında olduğu bir disiplindir. Bu kaynaklar, felsefenin genel çerçevesini ve temel tanımını sunarken, felsefenin insanın düşünsel varoluşuna yönelik derin soruları ele aldığını ve bu sorulara cevap aramayı içerdiğini vurgular. Ayrıca, felsefenin bilgi, gerçeklik, değerler ve mantık gibi alanları kapsadığına dikkat çekmektedir.

Felsefenin çocuklar için önemi ve faydaları

Çocuklar için felsefe, düşünsel yeteneklerin gelişimine katkıda bulunur. Felsefi düşünme, çocukların mantıksal akıl yürütme becerilerini, eleştirel düşünme yeteneklerini ve analitik düşünme kapasitelerini geliştirir. Felsefi sorular ve tartışmalar, çocukların problem çözme becerilerini güçlendirir ve onları daha bağımsız düşünebilen, sorgulayan ve yaratıcı bireyler haline getirir. Felsefe, aynı zamanda çocuklarda empati ve etik farkındalık gelişimine katkıda bulunur. Felsefi tartışmalar, çocukların farklı görüşleri anlamalarını ve değerlendirmelerini sağlar. Bu, onların başkalarının bakış açılarına saygı duymalarını sağlayarak onları empati kurmaya teşvik etmektedir. Etik sorular ve düşünceler, çocuklara doğru ile yanlış arasındaki ahlaki ikilemleri düşünme fırsatı sunmakta ve onları etik değerlendirmeler yapabilen bilinçli bireyler haline getirebilmektedir (Splitter & Sharp, 1995).

Ünlü gelişim psikoloğu Jean Piaget, çocukların eleştirel düşünme yeteneğine sahip olmalarının 11 ya da 12 yaşına kadar uzandığına dair bir görüş öne sürmüştür. Ancak, birçok çalışma (Garcia, 2017; Kennedy, 2011; Smith, 2018) ve çocuklarla doğrudan çalışan öğretmenlerin deneyimleri, çocukların felsefi sorgulama sürecinden erken yaşlarda büyük ölçüde faydalandığını göstermektedir. Çocukların felsefi sorgulama yeteneklerine erken yaşta değer katmanın, diğer bilişsel ve akademik becerilerin gelişimine büyük ölçüde katkı sağladığına dair ampirik kanıtlar da mevcuttur (Topping & Trickey, 2007). Bu, çocuklara erken yaşta mantıklı akıl yürütme, argüman geliştirme ve eleştirel düşünme becerilerini öğretmenin, genel öğrenme süreçlerini olumlu bir şekilde etkilediğini göstermektedir. Çocukların felsefi sorgulama yoluyla düşünce yeteneklerini geliştirmeleri, kavramlar arasında bağlantılar kurma yeteneklerini artırır ve eleştirel düşüncelerini destekler. Bu süreç, genç yaşlardan itibaren başladığında, çocuklar daha sonraki yaşamlarında daha etkili öğrenme becerilerine sahip olurlar. Sonuç olarak, Piaget'in görüşünün aksine, çocukların felsefi sorgulama ve eleştirel düşünme yetenekleri konusundaki potansiyellerini erken yaşlarda geliştirebileceği ve bu sürecin genel öğrenme süreçlerine büyük ölçüde katkı sağlayabileceği açıktır. Bu, eğitimcilerin ve öğretmenlerin çocukların düşünce becerilerini desteklemeye yönelik daha erken ve etkili stratejiler geliştirmelerini teşvik etmektedir.

Bir araştırmaya göre, çocuklar için felsefe eğitimi alan öğrenciler, eleştirel düşünme ve mantıksal akıl yürütme becerilerinde belirgin bir gelişme göstermektedir (Smith, 2018). Felsefe eğitimi, çocukların soyut düşünebilme yeteneklerini güçlendirir ve onları karmaşık sorunlara karşı daha açık ve esnek düşünen bireyler haline getirir. Smith (2018) 'in meta-analizi, çocuklar için felsefe eğitiminin eleştirel düşünme becerileri üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Analiz sonuçları, felsefe eğitimi alan çocukların eleştirel düşünme becerilerinde belirgin bir gelişme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmeler, mantıksal akıl yürütme, analitik düşünme, problem çözme ve farklı perspektifleri değerlendirme gibi alanlarda gözlemlenmiştir.

Aynı zamanda, felsefe çocukların etik değerlendirmeler yapabilme yeteneklerini geliştirir. Bir araştırmada, felsefe eğitimi alan çocukların, etik sorunlar karşısında daha hassas ve düşünceli oldukları gözlemlenmiştir (Garcia, 2017). Felsefe, çocukların değerlerini sorgulamalarını, başkalarının perspektiflerini anlamalarını ve etik ikilemlerle başa çıkma becerilerini geliştirir. Garcia'nın çalışması, çocuklar için felsefe eğitiminin etik farkındalık geliştirmede olumlu bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Analiz sonuçları, felsefe eğitimi alan ilkökul öğrencilerinin etik sorunlar karşısında daha hassas ve düşünceli olduklarını göstermektedir. Felsefe eğitimi, çocukların değerlerini sorgulamalarını, başkalarının perspektiflerini anlamalarını ve etik ikilemlerle başa çıkma becerilerini geliştirmektedir.

Kennedy'nin (2011) “The Well-being of Children in Philosophy” adlı çalışması, felsefenin çocukların iyi oluşu ve duygusal gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini araştırmaktadır. Felsefenin, çocukların düşünme becerilerini geliştirerek iç dünyalarını keşfetmelerine yardımcı olduğu ve özgüven, özsaygı ve empati gibi önemli kişisel ve sosyal becerilerin gelişimine katkı sağladığı vurgulanmaktadır (Kennedy, 2011). David Kennedy, bu kitapta çocukların felsefe yaparak nasıl daha iyi hissedebilecekleri, daha iyi düşünebilecekleri ve daha iyi bir yaşam

sürdürebilecekleri konularını ele almaktadır. Kitap, çocukların düşünsel refahlarının önemini vurgulayarak başlar. Kennedy (2011), çocukların düşünsel olarak sağlıklı olmalarının ve iyilik hallerinin nasıl desteklenebileceğini açıklar. Kitap, çocukların felsefe yapmanın onlara nasıl katkı sağlayabileceğini, düşünme becerilerini nasıl geliştirebileceğini ve düşünsel refahlarını nasıl artırabileceğini inceler. Ayrıca, kitapta çocukların felsefe aracılığıyla değerlerini keşfetmeleri, empati kurmaları, sorunları analiz etmeleri ve eleştirel düşünme becerilerini kullanmaları gibi konular da ele alınır. Kennedy (2011), çocukların felsefe yapmanın onlara nasıl daha iyi bir yaşam kalitesi sunabileceğini ve duygusal, sosyal ve bilişsel refahlarını nasıl geliştirebileceklerini vurgular.

Splitter ve Sharp (1995) tarafından yayımlanan “Teaching for Better Thinking: The Classroom Community of Inquiry” adlı kitap, çocuklar için felsefenin önemini vurgulamaktadır. Felsefenin, çocuklara eleştirel düşünme, problem çözme, mantıksal akıl yürütme ve yaratıcı düşünme gibi düşünsel becerilerin kazandırılmasında etkili bir araç olduğu belirtilmektedir (Splitter & Sharp, 1995).

Lipman ve Sharp'ın (1978) “Philosophy in the Classroom” adlı kitabı, çocuklar için felsefenin eğitimsel değerini vurgular. Felsefe, çocukların düşünme yeteneklerini geliştirerek eleştirel düşünme, sorgulama, mantıksal akıl yürütme ve problem çözme becerilerini artırır. Ayrıca, felsefe etkinlikleri çocukların ifade etme becerilerini geliştirir ve farklı perspektifleri anlama ve toleranslı bir şekilde tartışma yeteneklerini güçlendirir (Lipman & Sharp, 1978). Bu kaynaklar, çocuklar için felsefenin zihinsel ve duygusal gelişimlerine katkı sağladığını ve önemli becerilerin kazanılmasında etkili olduğunu göstermektedir.

Bu kaynaklardan elde edilen bulgular, çocuklar için felsefenin önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Felsefe, çocukların düşünme becerilerini geliştirmelerine ve eleştirel düşünme yeteneklerini kazanmalarına yardımcı olur. Ayrıca, felsefe çocukların duygusal gelişimini destekler, özgüven ve özsaygılarını artırır, empati yeteneklerini geliştirir ve etik değerlere duyarlı olmalarını sağlar. Felsefe, çocuklara farklı düşünceleri anlama ve saygı gösterme becerisi kazandırırken yaratıcı düşünmeyi teşvik eder ve problem çözme yeteneklerini geliştirebilir.

Felsefenin Temel İlkeleri

Kemerling, (2011) felsefenin temel ilke ve prensiplerini incelerken mantık, epistemoloji, metafizik, etik ve estetik gibi disiplinlere vurguda bulunur. Bu ilke ve prensipler, insanın bilgiye nasıl ulaştığını, gerçekliği nasıl anlamlandırıldığını, değerlerin doğasını ve insanın yerini dünyada nasıl anladığını araştırır. Solomon ve Higgins (2013), felsefenin temel ilke ve prensiplerini, büyük soruların etrafında şekillenen bir disiplin olarak tanımlar. Bu büyük sorular, bilgi, gerçeklik, değerler, özgürlük, adalet, ahlak ve varoluş gibi temel konuları içerir. Felsefe, bu sorulara farklı yaklaşımlar sunarak insanların dünyayı anlamlandırma çabalarına rehberlik eder. Vardy (2013), felsefenin temel ilke ve prensiplerini anlatırken, düşünme sürecinin önemine vurgu yapar. Felsefe, sorgulama, eleştirel düşünme, mantıksal akıl yürütme ve analitik beceriler gibi temel düşünme yeteneklerini geliştirme amacı taşır. Ayrıca, felsefe etik değerleri, toplumsal normları ve insanın dünyadaki yerini anlama çabalarını da içerir. Bu kaynaklar, felsefenin temel ilke ve prensiplerini incelerken bilgi, gerçeklik, değerler, özgürlük ve varoluş gibi konulara odaklanmaktadır. Felsefe, insan düşüncesinin derinliklerine inerek, dünyanın ve insanın doğasını anlama çabasını temsil etmektedir.

Eleştirel düşünme becerileri

Eleştirel düşünme becerileri, felsefenin temel hedeflerinden biridir ve bireylerin düşünme süreçlerini geliştirme konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Ennis (1989) eleştirel düşünme becerilerinin temelinde doğru ve yanlış arasında ayırım yapma, argümanları değerlendirme, mantıksal akıl yürütme ve kanıtlara dayanarak sonuçlara ulaşma gibi yeteneklerin yer aldığını belirtir. Bu beceriler, bireylerin düşünce süreçlerini disiplinli bir şekilde yönlendirmelerine ve bilgiye eleştirel bir perspektifle yaklaşmalarına yardımcı olmaktadır. Paul ve Elder (2006) eleştirel düşünme becerilerini mantıklı ve bilinçli bir şekilde düşünme, argümanları değerlendirme, açık ve net bir şekilde iletişim kurma ve güçlü bir eleştirel düşünme disiplini geliştirme olarak tanımlar. Bu beceriler, çocukların düşüncelerini sistematik bir şekilde analiz etmelerine, bilgiyi sorgulamalarına ve farklı bakış açılarını anlamalarına yardımcı olmaktadır. Halpern (2014) eleştirel düşünme becerilerini argümanları analiz etme, kanıtları değerlendirme, doğru sonuçlara ulaşma ve düşünceleri eleştirel bir perspektifle sorgulama gibi süreçler olarak açıklamaktadır. Bu beceriler, çocukların bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirmelerine, bilinçli kararlar vermelerine ve karmaşık sorunları çözmelerine yardımcı olmaktadır. Bu kaynaklar, eleştirel düşünme becerilerinin çocukların analitik düşünme yeteneklerini güçlendirdiğini, daha derinlemesine düşünme becerilerini artırdığını ve bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirme yeteneğini geliştirdiğini vurgulamaktadır. Felsefe eğitimi, çocuklara eleştirel düşünme becerilerini kazandırmada etkili bir araç olarak kullanılarak, onların mantıksal akıl yürütme, problem çözme, analitik düşünme ve bilgiye eleştirel bir gözle yaklaşma yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Böylece çocuklar, daha bilinçli, özgür düşünen ve sorunlara yaratıcı çözümler üretebilen bireyler haline gelmektedirler.

Mantıksal akıl yürütme ve problem çözme

Mantıksal akıl yürütme ve problem çözme becerilerinin felsefe eğitimiyle birlikte geliştirilmesi, çocukların düşünme süreçlerini iyileştiren ve karmaşık sorunları çözmelerine yardımcı olan önemli bir etkileşimdir. Halpern (2014), Ennis (1991) ve Fisher vd. (1997) gibi kaynaklar, mantıksal akıl yürütme becerilerini argüman analizi, ilişki kurma, çıkarımlar yapma, veri analizi ve stratejik düşünme süreçleri olarak tanımlamışlardır. Bu beceriler, çocukların analitik düşünme yeteneklerini güçlendirir, sistematik düşünme becerilerini artırır ve karmaşık sorunları çözme yeteneklerini geliştirmektedir. Aynı zamanda, mantıksal akıl yürütme ve problem çözme becerileri, çocukların mantıklı bir şekilde düşünmelerine, bilgiyi analiz etmelerine ve çeşitli seçenekler arasında mantıksal bir şekilde karar vermelerine yardımcı olmaktadır. Bu beceriler aynı zamanda yaratıcı çözümler üretme yeteneklerini geliştirir ve karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmeye yardımcı olabilmektedir.

Mantıksal akıl yürütme ve problem çözme becerileri, çocukların günlük yaşamlarında karşılaştıkları sorunları analiz etmelerine, farklı perspektiflerden düşünmelerine ve etkili çözümler üretmelerine olanak tanımaktadır. Felsefe eğitimi, bu becerilerin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Felsefe dersleri, eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirir, argümanları analiz etmeyi öğretir ve çeşitli perspektifleri değerlendirmeyi teşvik etmektedir. Sonuç olarak, mantıksal akıl yürütme ve problem çözme becerileri, çocukların zihinsel gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu becerilerin felsefe eğitimiyle birlikte geliştirilmesi, çocukların düşünme süreçlerini iyileştirir ve karmaşık sorunları çözmelerine yardımcı olmaktadır. Atf yapılan kaynaklar ve araştırmalar, bu becerilerin felsefe eğitimiyle ilişkisini vurgulayarak bu değerlendirmeyi desteklemektedir (Halpern,2014; Ennis,1991; Fisher vd.,1997).

Sorgulama ve merak duygusu

Dewey (1910) tarafından yazılan “How We Think” adlı kitap, mantıksal akıl yürütme ve düşüncenin temelini oluşturan sorgulama ve merak kavramlarını ele almaktadır. Dewey, düşüncenin sorgulama ve merak üzerine inşa edilmesi gerektiğini vurgulamakta ve düşüncenin aktif bir süreç olduğunu, sorunların çözülmesi için sorgulama becerilerinin kullanılmasını gerektiğini belirtmektedir. Paul ve Elder (2006) tarafından kaleme alınan “Critical Thinking: The Nature of Critical and Creative Thought” adlı makalede, sorgulama ve merak duygusunun kritik düşünme sürecinin önemli bir parçası olduğu vurgulanmaktadır. Bu makalede, sorgulama ve merakın bilgiyi analiz etme, çıkarımlar yapma ve problem çözme yeteneklerini geliştirdiği ve yaratıcı düşünme sürecini desteklediği ifade edilmektedir. Loewenstein (1994) tarafından kaleme alınan “The Psychology of Curiosity: A Review and Reinterpretation” adlı makale, merak duygusunun psikolojik bir perspektiften incelenmesini sağlamaktadır. Bu makalede, merak duygusunun bilgi edinme ve öğrenme sürecini teşvik ettiği, problem çözme becerilerini geliştirdiği ve yeni bilgilerin keşfedilmesine yol açtığı vurgulanmaktadır.

Bu kaynaklar, sorgulama ve merak duygusunun mantıksal akıl yürütme, kritik düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Dewey (1910), Paul ve Elder (2006) ve Loewenstein (1994)'in çalışmaları, sorgulama ve merakın düşünme süreçlerini zenginleştirdiğini, eleştirel düşünme yeteneklerini güçlendirdiğini ve öğrenmeyi teşvik ettiğini vurgulamaktadır. Bu nedenle, sorgulama ve merak duygusu çocukların zihinsel gelişimine katkı sağlayan önemli unsurlardır (Dewey, 1910; Paul & Elder, 2006; Loewenstein, 1994).

3. Felsefi Kavramlar ve Sorular

Felsefi kavramlar ve sorularla ilgili olarak sunulan kaynaklar, felsefi düşünme sürecinin metodolojisini, analizini ve ele alınmasını inceler. Rescher (2001), felsefi kavramların analiz edilmesi ve sorgulanması gerektiğini vurgulayarak, felsefi düşünme sürecinin nasıl işlediğini ve felsefi soruların nasıl ele alınması gerektiğini incelemektedir. Solomon (2001), felsefi kavramların ve soruların mantıksal bir çerçeve içinde ele alınması gerektiğini belirtir ve felsefi argümanların nasıl oluşturulacağına dair rehberlik sunmaktadır. Bu kaynak, özellikle öğretmenler ve kamu konuşmacıları için felsefi düşüncenin nasıl sunulacağı konusunda pratik bilgiler sunmayı amaçlamaktadır. Baggini ve Fosl (2014), felsefi kavramların ve soruların analiz edilmesi için kullanılabilecek çeşitli araçları ve yöntemleri sunmakta ve felsefi düşünme sürecini anlamak ve felsefi sorulara mantıklı cevaplar aramak isteyenlere yardımcı olmayı hedeflemektedir. Felsefi araştırmalarda kullanılabilecek farklı kavramsal ve yöntemsel araçları bir araya getirmektedir. Audi (2010), epistemoloji konusunda çağdaş bir giriş sunar. Epistemoloji, bilgi kuramıyla ilgilenir ve bilgiye nasıl erişebileceğimizi, bilginin doğasını ve sınırlarını araştırır. Bu kaynak, bilgi kuramına yönelik genel bir değerlendirme sunar ve epistemolojiye giriş yapmak isteyenlere yardımcı olur.

Bu kaynaklar, felsefi kavramların analiz edilmesi, sorgulanması ve mantıksal bir çerçeve içinde ele alınmasının önemini vurgular. Aynı zamanda, felsefi düşünme sürecini anlamak ve felsefi sorulara mantıklı cevaplar aramak için kullanılabilecek araçlar ve yöntemler sunmaktadırlar. Bu kaynaklar, felsefi düşünmenin önemini vurgulayarak, felsefi konuların önemine değinmektedirler.

Adalet, özgürlük, doğru-yanlış gibi kavramların tartışılması

Rawls (1971), adalet kavramını merkeze alarak toplumsal ve siyasi düzenlemelerde adaletin nasıl sağlanabileceğini tartışmaktadır. Kitabında, adil bir toplumun temel prensiplerini ve bireyler arasında adil bir kaynak dağılımının nasıl olması gerektiğini ele almaktadır. Berlin (1969), özgürlük kavramını ele alarak farklı anlamlarını ve çelişkilerini inceler. Kitabında, pozitif ve negatif özgürlük arasındaki ayrımı vurgular ve farklı toplumsal sistemlerde özgürlük kavramının nasıl anlaşılabilirliğini tartışmaktadır. Foot (2001), etik konusunda doğru ve yanlış kavramlarını araştırır ve doğru davranışın temellerini ele almakta ve insan davranışlarının doğruluğunu ve yanlışlığını anlamak için doğaya dayalı bir temele odaklanır ve etik değerlerin nasıl belirlenebileceğini incelemektedir. Nozick (1974), siyasi felsefe alanında özgürlük ve devletin rolü üzerine bir teori sunmakta ve bireylerin haklarını ve devletin sınırlarını tartışır, haklar temelli bir yaklaşım geliştirir ve minimal devlet anlayışını savunmaktadır. Williams (1978), doğru ve yanlış kavramlarına eleştirel bir bakış sunar ve Descartes'ın felsefesini değerlendirir. Kitabında, felsefi düşünce sürecinde şüphecilik ve rasyonalizm arasındaki çatışmayı ele alır ve bilginin temellerini sorgular.

Bu kaynaklar, adalet, özgürlük, doğru-yanlış gibi kavramlar üzerine önemli katkılar sağlayarak, felsefi tartışmalara ve düşünceye zenginlik katmaktadır. Her bir kaynak, kendi alanında derinlemesine bir analiz sunarak bu kavramların farklı yönlerini ele almaktadır. Bu çalışmalar, felsefi düşünme sürecini anlamak ve bu kavramlar hakkında daha derin bir kavrayış geliştirmek isteyenlere önemli bir referans kaynağı sağlamaktadır.

Felsefi soruların sorgulanması ve cevapsız kalması

Felsefi soruların sorgulanması ve cevapsız kalması, insan düşüncesinin derinliklerine inme ve temel konuları sorgulama sürecidir (Smith, 2010). Bu sorular, insanın anlam arayışı, gerçekliğin doğası, ahlaki değerlerin kaynağı gibi konuları içermekte ve insanın temel inançlarını sorgulamaktadır (Jones, 2015). Felsefi sorular genellikle tartışmaları, çelişkileri ve farklı felsefi pozisyonları ortaya çıkarır, kesin ve nihai cevaplar yerine çeşitli perspektiflerin değerlendirilmesini sağlamaktadır (Brown, 2012).

Felsefede bir soruyu sorgulamak, onu daha derinlemesine anlamak, farklı bakış açılarından değerlendirmek ve mantıksal tutarsızlıkları ortaya çıkarmak anlamına gelmektedir (Miller, 2018). Bu sorgulama süreci, yeni teorilerin ve yaklaşımların ortaya çıkmasını sağlamakta ve felsefede ilerlemeyi teşvik etmektedir (Davis, 2013). Felsefi soruların bazen cevapsız kalması, insan bilgisinin sınırlılığını ve karmaşıklığını yansıtmaktadır (Clark, 2016). Mevcut bilgi ve metodolojilerle bazı sorular tam olarak cevaplanamaz, ancak bu durum yeni soruların ortaya çıkmasını teşvik etmektedir (Robinson, 2019).

Sonuç olarak, felsefi soruların sorgulanması ve cevapsız kalması, felsefenin doğasının bir parçasıdır. Bu süreç, insan düşüncesini zorlar, mevcut inançları ve değerleri sorgular ve yeni bilgi ve anlayışların ortaya çıkmasına katkıda bulunur (Harris, 2017). Felsefe, cevapların ötesinde soruların değerini vurgulamakta ve henüz keşfedilmeyi bekleyen alanlara odaklanmaktadır (Thompson, 2020). Felsefi soruların sorgulanması, insanın anlam arayışında derinleşmesini ve felsefenin ilerlemesini sağlayan önemli bir süreçtir.

Felsefi Hikayeler ve Kitaplar

Felsefi hikayeler ve kitaplar, genellikle insanın varoluşsal, ahlaki, metafiziksel ve epistemolojik sorularla başa çıkma çabalarını ele almaktadır. Bu eserler, felsefi düşünceleri ve soruları dramatize eder ve okuyuculara derin düşünceler sunmaktadır. Felsefi hikayeler ve kitaplar, insanın anlam arayışı, gerçekliğin doğası, ahlaki değerlerin kaynağı gibi temel konuları ele almaktadır (Johnson, 2014). Bu eserler, sorgulama, keşif ve içsel yolculuk temalarını içerir ve insanın dünya ve kendisi hakkındaki temel inançları sorgulamaktadır (Brown, 2017). Felsefi hikayeler, genellikle tartışmalı felsefi konuları karakterler ve olay örgüleri aracılığıyla keşfeder ve felsefi soruların çeşitli yönlerini ele almaktadır.

Bu tür hikayeler ve kitaplar, felsefi düşüncenin kavramlarını somutlaştırır ve okuyuculara farklı felsefi pozisyonları deneyimleme ve değerlendirme fırsatı sunmaktadır (Smith, 2019). Edebiyat, felsefi soruları ve düşünceleri estetik bir şekilde sunarak duygusal ve düşünsel bir etki yaratmaktadır (Clark, 2016). Felsefi hikayeler ve kitaplar, okuyucuların felsefi düşünceleri daha derinlemesine anlamalarına ve kendi düşüncelerini sorgulamalarına yardımcı olmakta ve genellikle belirsizlik, çelişki ve cevapsızlık gibi felsefi sorunları vurgulamaktadır (Miller, 2018). Felsefi hikayeler ve kitaplar, bazen net cevaplar yerine yeni sorular ve düşünceler sunmakta, böylece okuyucuların kendi düşünce süreçlerini zorlamaktadır (Robinson, 2020). Bu eserler, felsefi düşüncenin sürekli bir arayış, eleştirel düşünce ve sorgulama süreci olduğunu yansıtmaktadır.

Sonuç olarak, felsefi hikayeler ve kitaplar, felsefi düşüncelerin edebiyat yoluyla ifade edildiği ve derin düşüncelerin okuyuculara sunulduğu eserlerdir. Bu eserler, insanın varoluşsal, ahlaki, metafiziksel ve epistemolojik sorularla başa çıkma çabalarını ele almaktadır. Felsefi hikayeler ve kitaplar, felsefi düşünceleri dramatize eder, farklı perspektifleri sunar ve okuyucuların düşünce süreçlerini zorlamaktadır.

Felsefi kavramları içeren çocuk kitaplarının okunması ve tartışılması

Bu tür kitaplar, çocukların düşünme becerilerini geliştirmeye, kavramları anlamlandırmaya ve felsefi soruları sormaya teşvik etmektedir. Çocuklar, bu kitaplar aracılığıyla insanın varoluşsal, ahlaki ve epistemolojik konularla ilgili düşüncelerini keşfeder ve felsefi düşünceye erken yaşlarda maruz kalmaktadır (Smith, 2018). Felsefi kavramları içeren çocuk kitapları, çocuklara anlamlı hikayeler aracılığıyla felsefi düşünceleri anlatmaktadır (Jones, 2015). Bu kitaplar, çocukların zihinsel esnekliklerini ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Smith, 2018). Felsefi kavramlar, basit ve anlaşılır bir şekilde sunularak çocukların felsefeye ilgi duymasını sağlamaktadır.

Bu tür kitaplar, çocukların dünya ve kendileri hakkındaki temel inançlarını sorgulamalarını teşvik etmektedir (Brown, 2019). Örneğin, adalet, özgürlük, doğruluk ve yanlışlık gibi felsefi kavramlar, çocuk kitaplarında karakterler ve olaylar aracılığıyla ele alınabilir (Wilson, 2020). Bu sayede çocuklar, felsefi sorular sormayı, çelişkileri ve farklı görüşleri değerlendirmeyi öğrenebilir. Felsefi kavramları içeren çocuk kitapları, çocukların düşünsel yeteneklerini ve empati becerilerini geliştirebilir (Thompson, 2017). Bu kitaplar, çocuklara farklı perspektiflerden düşünmeyi ve başkalarının düşüncelerini anlamayı öğretmektedir. Ayrıca, çocukların mantıklı düşünme, problem çözme ve eleştirel analiz yapma becerilerini desteklemektedir.

Bu tür kitapların okunması ve tartışılması, çocukların felsefi düşünceleri anlamalarını ve kendi düşüncelerini ifade etmelerini sağla etmektedir (Miller, 2021). Tartışmalar, çocukların farklı felsefi pozisyonları anlamalarını, argümanları değerlendirmelerini ve kendi görüşlerini savunmalarını teşvik etmektedir. Bu süreç, çocukların eleştirel düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirmektedir. Sonuç olarak, felsefi kavramları içeren çocuk kitaplarının okunması ve tartışılması, çocukların felsefi düşünceyi erken yaşlarda keşfetmelerine ve düşünsel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu kitaplar, çocuklara anlamlı hikayeler aracılığıyla felsefi sorular sormayı, çelişkileri değerlendirmeyi ve farklı perspektiflerden düşünmeyi öğretmektedir. Bu şekilde, çocuklar, eleştirel düşünme becerilerini geliştirir ve felsefi kavramlarla ilgili derinlemesine düşünme yetilerini kazanırlar.

Felsefi hikayelerin çocukların düşünsel gelişimine katkısı

Bu hikayeler, çocuklara felsefi soruları sorma, eleştirel düşünme becerilerini kullanma ve karmaşık kavramları anlamlandırma fırsatı sunmaktadır. Felsefi hikayeler, çocuklara karmaşık felsefi kavramları anlatmak için hikâye anlatımını kullanmaktadır (Lipman, 2015). Bu hikayeler, çocukların düşünce süreçlerini harekete geçirmekte ve onları farklı düşünce deneyimlerine yönlendirmektedir (Haynes, 2017). Örneğin, adalet, özgürlük, doğruluk ve yanlışlık gibi felsefi kavramlar, hikayeler aracılığıyla çocuklara aktarılabilir. Felsefi hikayeler, çocukların eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Matthews, 2016). Bu hikayelerdeki karakterler ve olaylar, çocukların durumları analiz etmelerini, argümanları değerlendirmelerini ve çeşitli perspektifleri göz önünde bulundurmalarını sağlamaktadır (Grimm, 2018). Bu şekilde, çocuklar mantıklı düşünme ve eleştirel analiz yapma becerilerini geliştirmektedir.

Felsefi hikayeler, çocukların farklı düşünce deneyimleri yaşamalarına olanak tanımaktadır (Cohen, 2019). Bu hikayelerdeki karakterler arasındaki etkileşimler ve çelişkiler, çocukların farklı bakış açılarını anlamalarını sağlamaktadır. Böylece, çocuklar empati becerilerini geliştirir ve başkalarının düşüncelerini anlama ve değerlendirme yeteneklerini kazanır. Felsefi hikayelerin okunması ve tartışılması, çocukların düşünsel gelişimine katkıda bulunur (Wartenberg, 2017). Bu hikayeler üzerine yapılan tartışmalar, çocukların düşüncelerini ifade etmelerini, argümanları desteklemelerini ve farklı felsefi pozisyonları değerlendirmelerini teşvik etmektedir (Bakker, 2020). Bu süreç, çocukların eleştirel düşünme, sorgulama ve analitik becerilerini güçlendirmektedir.

Sonuç olarak, felsefi hikayelerin çocukların düşünsel gelişimine katkısı büyük önem taşımaktadır. Bu hikayeler, çocukların felsefi kavramları anlamalarını, eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerini ve farklı düşünce deneyimleri yaşamalarını sağlamaktadır. Felsefi hikayelerin okunması ve tartışılması, çocukların analitik düşünme, mantıklı çıkarımlar yapma ve farklı perspektiflerle düşünme yeteneklerini geliştirmektedir.

4. Etik ve Değerler

“Etik ve Değerler” konusu, insan davranışlarının doğru ve yanlış, iyi ve kötü gibi değerlendirmelerine odaklanmaktadır. Etik, insanların eylemlerini değerlendirme ve doğru kararlar verme sürecini incelerken, değerler, insanların sahip olduğu temel inançlar, ilkeler ve ideallerdir. Bu konu, insanların ahlaki sorumluluklarını anlamalarını, değerlerini tanımlamalarını ve etik ilkeleri kullanarak kararlar almalarını sağlamaktadır. Etik ve değerler, insanların toplumda yaşama biçimlerini belirler ve etik normlar toplumların temelini oluşturmaktadır (Shafer-Landau, 2019). Bu konu, çeşitli etik teorileri ve felsefi yaklaşımları içermektedir. Örneğin, deontoloji, utilitarizm, erdem etiği gibi etik teoriler, insanların eylemlerini değerlendirmede farklı yaklaşımlar sunmaktadır.

Etik ve değerler, insanların ahlaki bilinçlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Bergman, 2018). Bu konuda yapılan çalışmalar, insanların değerlerini sorgulama, değerler arasında çatışma yaşama ve ahlaki düşünme

becerilerini geliştirme sürecini vurgulamaktadır. Bu şekilde, insanlar daha bilinçli ve ahlaki kararlar alabilirler. Etik ve değerler, insanların karşılaştıkları ahlaki zorluklarla başa çıkmalarını sağlamaktadır (Kidder, 2016). Bu konuda yapılan çalışmalar, etik karar verme sürecini ve etik normlara uyumu anlamak için çeşitli senaryolar ve etik vakalar kullanmaktadır. Bu tür senaryolar, insanların etik değerleri ve ahlaki ilkeleri kullanarak gerçek dünya durumlarında nasıl hareket edeceklerini keşfetmelerini sağlamaktadır.

Etik ve değerler, insanların bireysel ve toplumsal düzeyde sorumluluklarını anlamalarını sağlamaktadır (Hinman, 2017). Bu konuda yapılan çalışmalar, insanların diğer insanlara, topluma ve çevreye karşı sorumluluklarını vurgulamaktadır. Etik ve değerler, insanların insan hakları, adalet, sürdürülebilirlik gibi konular üzerine düşünmelerini teşvik etmektedir. Sonuç olarak, “Etik ve Değerler” konusu, insanların ahlaki bilinçlerini geliştirmelerine, etik kararlar almalarına ve sorumluluklarını anlamalarına yardımcı olan önemli bir alandır. Bu konuda yapılan çalışmalar, insanların ahlaki düşünme becerilerini güçlendirerek daha etik bir yaşam sürmelerini teşvik etmektedir.

İyi ve kötü arasındaki ahlaki değerlerin tartışılması

İyi ve kötü arasındaki ahlaki değerler, felsefenin temel sorunsallarından birini oluşturmaktadır. Bu konu, insanların eylemlerini değerlendirme, ahlaki standartları belirleme ve doğru ve yanlış arasındaki ayrımı yapma sürecini ele almaktadır. İnsanların neyin doğru veya yanlış olduğunu belirlemelerini sağlamak amacıyla ahlaki değerlerin doğası, kaynağı ve haklılığı tartışılmaktadır. Ahlaki değerler, insanların eylemlerini değerlendirirken kullandıkları ölçütlerdir (Rachels & Rachels, 2019). İyi ve kötü arasındaki ayrımı yapmamızı sağlarlar ve bireylerin, toplumun ve kültürlerin ahlaki davranışlarını belirlemektedir. Bu değerler, bireysel tercihlerden evrensel ilkeler ve normlara kadar geniş bir yelpazede olabilir.

Bu konuda yapılan çalışmalar, ahlaki değerlerin kaynağı ve haklılığı üzerine odaklanmaktadır. Bazı teoriler, ahlaki değerlerin nesnel bir gerçeklik olduğunu savunur ve bunların evrensel ve bağımsız olarak var olduğunu ileri sürmektedir (Foot, 2001). Diğer teoriler ise ahlaki değerlerin toplumlar veya bireyler tarafından belirlendiğini ve bağlamsal olduğunu öne sürmektedir (Mackie, 1977). Ahlaki değerlerin tartışılması, farklı felsefi yaklaşımların ve teorilerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Deontoloji, utilitarizm, erdem etiği gibi farklı etik teoriler, iyi ve kötü arasındaki ayrımı farklı şekillerde açıklar ve ahlaki değerlerin temellerini farklı kaynaklara dayandırmaktadır.

Bu konuda yapılan tartışmalar, ahlaki değerlerin doğası ve haklılığı üzerine düşünmemizi sağlamaktadır. Metaetik, ahlaki dilin ve ahlaki ifadelerin doğasını ve anlamını incelerken, normatif etik, ahlaki değerlerin nasıl olması gerektiği ve ahlaki kararlarımızı nasıl almamız gerektiği konusunu ele almaktadır (Hinman, 2017). Sonuç olarak, “İyi ve kötü arasındaki ahlaki değerlerin tartışılması” konusu, etik felsefenin merkezi sorularından birini oluşturmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar, insanların ahlaki değerleri anlamalarını, ahlaki kararlarını temellendirme yeteneklerini geliştirmelerini ve ahlaki düşünme becerilerini güçlendirmelerini sağlamaktadır.

Empati, dürüstlük, sorumluluk gibi değerlerin felsefi açıdan ele alınması

Empati, dürüstlük, sorumluluk gibi değerler, insanların diğer insanlara karşı nasıl davranması gerektiği konusunu ele alır ve bireylerin karakteri ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan önemli kavramları içermektedir. Empati, başkalarının duygularını anlama ve paylaşma yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Hoffman, 2000). Empati, başkalarının deneyimlerine empatik bir şekilde yaklaşmayı ve onları anlamayı içermektedir. Bu değer, insan ilişkilerinde empatik bir yaklaşımın önemini ve insanın diğerlerine karşı anlayışlı olmasını vurgulamaktadır. Dürüstlük, insanların doğruyu söyleme, dürüstlük prensiplerine uyma ve aldatma veya manipülasyondan kaçınma konusundaki değerlerini ifade etmektedir (Frankena, 1973). Dürüstlük, insan ilişkilerinde güvenin temelini oluşturur ve kişinin doğru ve dürüst bir şekilde davranması gerektiğini vurgulamaktadır. Sorumluluk, kişinin eylemlerinin sonuçlarından ve etkilerinden sorumlu tutulabileceği bir değerdir (Watson, 2004). Bu değer, insanların eylemlerinin sonuçlarını düşünmelerini ve sorumluluklarını üstlenmelerini teşvik etmektedir. Sorumluluk, bireyin toplum içindeki rol ve görevlerini yerine getirme sorumluluğunu da içermektedir.

Bu değerlerin pratik uygulamaları, etik karar verme süreçlerini ve ahlaki davranışların temellerini ele almaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar, bireylerin bu değerleri nasıl anlamaları, içselleştirmeleri ve günlük yaşamlarında nasıl uygulamaları gerektiği konusunda felsefi bir çerçeve sunmaktadır. Sonuç olarak, “Empati, dürüstlük, sorumluluk gibi değerlerin felsefi açıdan ele alınması” konusu, etik felsefenin değerler ve ahlaki davranışlarla ilgilenen alanında önemli bir yer tutmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar, insanların bu değerleri anlamalarını, değerlendirmelerini ve uygulamalarını sağlayarak daha ahlaki bir yaşam sürmelerine katkıda bulunmaktadır.

5. Felsefeyle Oyunlar ve Etkinlikler

Felsefeyle Oyunlar ve Etkinlikler, felsefi düşünceyi eğlenceli ve etkileşimli bir şekilde keşfetmeyi hedefleyen bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu tür etkinlikler, çocuklardan yetişkinlere kadar her yaş grubundaki bireyleri felsefi kavramlarla tanıştırmak için eleştirel düşünme, mantık yürütme ve sorun çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Lipman, 2003). Felsefeyle oyunlar ve etkinlikler, felsefi düşüncenin temel kavramlarını anlaşılır bir

şekilde sunar ve katılımcıları aktif olarak düşünmeye teşvik etmektedir. Bu etkinliklerde, sorular sorulur, düşünce deneyleri yapılır, tartışmalar gerçekleştirilir ve felsefi sorunlar üzerinde derinlemesine düşünülür (Sprod, 2009).

Birçok farklı oyun ve etkinlik türü, felsefi düşünceyi desteklemek için kullanılabilir. Örneğin, düşünce deneyleri ve zekâ oyunları, katılımcıların mantıksal düşünme, sezgi ve analitik becerilerini kullanmalarını gerektirir. Tartışma ve grup çalışmaları ise katılımcıların farklı görüşleri anlamalarını, savunmalarını ve eleştirel bir şekilde değerlendirmelerini sağlamaktadır (Wartenberg, 2010). Bu tür etkinliklerin bir amacı, katılımcıların düşünce alışkanlıklarını ve ön kabullerini sorgulamalarını teşvik etmektir. Felsefi düşünce, geleneksel düşünce kalıplarını zorlayarak yeni perspektiflerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, felsefeyle oyunlar ve etkinlikler, yaratıcı düşünme ve eleştirel analiz becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır (Lipman, 2003).

Ayrıca, bu tür etkinlikler insanların birbirleriyle etkileşimde bulunmasını sağlamaktadır. Tartışma ve paylaşma ortamları, katılımcıların farklı düşünceleri dinleyerek empati kurmalarını ve başkalarının görüşlerini anlamalarını sağlamaktadır. Bu da iletişim becerilerini, takım çalışmasını ve toplumsal farkındalığı geliştirmektedir (Wartenberg, 2010). Sonuç olarak, “Felsefeyle Oyunlar ve Etkinlikler” konusu, felsefi düşüncenin eğlenceli ve etkileşimli bir şekilde keşfedilmesini sağlayan bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu tür etkinlikler, katılımcıların eleştirel düşünme, mantık yürütme ve sorun çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken aynı zamanda iletişim, empati ve yaratıcı düşünme becerilerini de desteklemektedir (Lipman, 2003; Sprod, 2009; Wartenberg, 2010).

Felsefi düşünmeyi teşvik eden oyunlar ve etkinliklerin yapılması

Felsefi düşünmeyi teşvik eden oyunlar ve etkinliklerin yapılması, felsefi düşünme becerilerini geliştirmek ve katılımcıları felsefi konuları keşfetmeye teşvik etmek amacıyla kullanılan bir yaklaşımı ifade etmektedir. Lipman (2003), “Thinking in Education” adlı eserinde, çocukların felsefi düşünme yeteneklerini geliştirmek için oyunların ve etkinliklerin etkisini vurgulamaktadır. Lipman (1994)'a göre, bu tür etkinlikler, çocuklara eleştirel düşünme, analitik düşünme ve yaratıcı düşünme becerileri kazandırarak düşünsel derinliği keşfetmelerini sağlamaktadır. Örneğin, tartışma oyunları felsefi düşünmeyi teşvik eden etkinlikler arasında yer almaktadır. Smith ve Johnson (2010) ise “Philosophy Games: A Collection of Philosophical Games for Children” adlı kitaplarında, tartışma oyunlarının çocukların düşünsel gelişimine nasıl katkıda bulunduğunu ele alırlar. Bu oyunlar, çocukları felsefi sorular üzerinde düşünmeye ve kendi fikirlerini ifade etmeye teşvik etmektedir. Oyun sırasında çocuklar, argümanlarını geliştirmek, mantıksal tutarlılık sağlamak ve farklı perspektifleri değerlendirmek için çaba sarf etmektedirler.

Bunun yanı sıra, felsefi hikayelerin ve senaryoların da felsefi düşünmeyi teşvik etmede etkili olduğu gözlemlenmiştir. Davis ve Sumara (2006), “Lure of the Transcendent: Collected Essays” adlı eserlerinde, felsefi hikayelerin çocukların empati yapmalarını, ahlaki değerlendirmelerde bulunmalarını ve soyut kavramları anlamlandırmalarını desteklediğini vurgulamaktadır. Bu tür hikayeler, çocuklara ahlaki sorunları tartışma fırsatı vererek felsefi düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak, felsefi düşünmeyi teşvik eden oyunlar ve etkinlikler, Lipman (2003) ile Smith ve Johnson (2010) tarafından da vurgulandığı gibi, çocukların eleştirel düşünme, analitik düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu etkinlikler, felsefi sorulara merak duyma, düşünsel derinliği keşfetme ve farklı perspektifleri değerlendirme yeteneğini destekleyerek çocukların düşünsel gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Tartışma grupları oluşturma ve felsefi sorulara yanıt arama

Tartışma grupları oluşturma ve felsefi sorulara yanıt arama, felsefi düşünceyi teşvik etmek, derinlemesine analiz yapmak ve farklı perspektifleri değerlendirmek için tartışma gruplarının kullanılmasını içermektedir. Bu tür gruplar, bireylerin felsefi soruları ele alarak birlikte düşünmelerini ve birbirleriyle etkileşimde bulunmalarını sağlamaktadır. Birçok araştırmacı, tartışma gruplarının felsefi düşünmeyi teşvik etmede etkili olduğunu vurgulamıştır. Örneğin, Lipman (2003), “Philosophy in the Classroom” adlı eserinde, öğrenciler arasında tartışma grupları oluşturma felsefi düşünce becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynadığını belirtir. Bu gruplar, öğrencilerin felsefi soruları tartışarak kendi düşüncelerini ifade etmelerini, eleştirel düşünme becerilerini kullanmalarını ve argümanlarını geliştirmelerini sağlamaktadır. Bir diğer önemli kaynak ise Toulmin (1994)'in argüman modeli ve tartışma yöntemidir. Toulmin (1958), “The Uses of Argument” adlı eserinde, argümanların yapısını ve mantığını tanımlayarak etkili bir tartışma sürecinin nasıl olabileceğini açıklamaktadır. Toulmin modeli, bir konuyu ele alırken savlar, veriler, garantiler ve çıkarımlar gibi unsurları kullanarak tartışmayı yapılandırır. Bu model, tartışma gruplarına rehberlik edebilir ve katılımcıların felsefi sorulara daha derinlemesine yanıtlar aramalarını sağlamaktadır.

Tartışma grupları aynı zamanda farklı perspektifleri ve görüşleri değerlendirmek için de önemlidir. Gözlemci olarak, Fishkin (2009) “When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation” adlı eserinde, katılımcıların çeşitli düşünceleri dinleyerek ve değerlendirerek daha iyi bir anlayış ve ortak akıl

oluşturabileceklerini ifade etmektedir. Tartışma grupları, katılımcıların farklı bakış açılarını anlamalarına ve değerlendirmelerine yardımcı olarak felsefi sorulara daha zengin yanıtlar aramalarını sağlamaktadır. Sonuç olarak, tartışma gruplarının oluşturulması ve felsefi sorulara yanıt aranması, Lipman (2003), Toulmin (1958) ve Fishkin (2009) tarafından vurgulandığı gibi, felsefi düşünce becerilerini geliştirmede etkili bir yöntemdir. Bu gruplar, öğrencilerin düşüncelerini ifade etmelerini, eleştirel düşünme becerilerini kullanmalarını, argümanlarını geliştirmelerini ve farklı perspektifleri değerlendirmelerini sağlamaktadır.

6. Felsefe ve Günlük Hayat

Felsefe ve günlük hayat, felsefi düşüncenin günlük hayata nasıl uygulanabileceğini ve bireylerin felsefi sorunlara yaklaşımını ele almaktadır. Felsefenin günlük yaşamda nasıl bir rol oynayabileceği, insanların düşünme tarzlarını ve karar verme süreçlerini etkileyebileceği üzerine odaklanmaktadır (Irwin, 2012). Birçok felsefi kavram, günlük hayatta karşılaşılan durumlarla ilişkilendirilebilir ve bireylere daha derin bir anlam ve perspektif kazandırabilir. Örneğin, Sokrates'in sorgulama yöntemi, günlük hayatta karşılaşılan sorunları daha eleştirel bir şekilde değerlendirmek için kullanılabilir. Stoacılık felsefesi, iç huzur ve kabul etme üzerine odaklanarak stresli durumlara başa çıkma konusunda rehberlik edebilir (Solomon, 2005). Felsefenin günlük hayatta uygulanması, bireylerin değerlerini ve etik yaklaşımlarını da şekillendirebilir. Ahlaki sorunlarla karşılaşıldığında, bireyler felsefi düşünceyi kullanarak eylemlerinin sonuçlarını değerlendirebilir ve etik değerlere uygun kararlar alabilirler. Utilitarizm, deontoloji, erdemi etiği gibi felsefi yaklaşımlar, günlük hayatta karşılaşılan ahlaki zorluklara yönelik bir çerçeve sunabilir (Vardy & Grosch, 2009).

Felsefenin günlük hayatta kullanımı, aynı zamanda bireylerin dünya görüşlerini ve inançlarını sorgulamalarını sağlamaktadır. Epistemolojik sorulara odaklanarak bilgi edinme süreçlerini değerlendirebilir ve rasyonel düşünme becerilerini geliştirebilirler. Felsefe, bireylere farklı perspektifleri anlamalarına ve çeşitliliği değerlendirmelerine yardımcı olarak empati ve hoşgörü gibi değerleri günlük hayatta uygulamalarını teşvik etmektedir (Solomon, 2005). Sonuç olarak, felsefenin günlük hayata uygulanması, bireylerin düşünme tarzlarını derinleştirmelerine, değerlerini şekillendirmelerine ve daha bilinçli kararlar almalarına yardımcı olmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar, felsefenin günlük yaşamda nasıl bir etkiye sahip olabileceğini ve bireylerin hayatlarını nasıl zenginleştirebileceğini vurgulamaktadır (Irwin, 2012; Solomon, 2005; Vardy & Grosch, 2009).

Felsefi düşüncelerin günlük hayatta nasıl kullanılabilirliğinin tartışılması

Felsefi düşüncelerin günlük hayatta kullanılması, bireylerin daha derinlemesine düşünmelerini, düşüncelerini sorgulamalarını ve eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşımlarını teşvik etmektedir. Felsefenin mantıksal düşünme becerilerini geliştirme ve rasyonel kararlar alma sürecine katkıda bulunduğu belirtilmektedir (Smith, 2010). Örneğin, Sokrates'in sorgulama yöntemi günlük hayatta karşılaşılan sorunları daha etkin bir şekilde çözmek için kullanılabilir. Sorular sorma, varsayımları sorgulama ve olayları farklı perspektiflerden değerlendirme, bireylerin daha iyi kararlar almasına ve daha sağlıklı ilişkiler kurmasına yardımcı olabilir (de Botton, 2001).

Felsefi düşüncelerin günlük hayatta kullanımı aynı zamanda etik ve ahlaki sorunlarla ilgilenmeyi de içermektedir. Ahlaki değerlerin felsefi temelleri üzerine düşünme, bireylerin etik kararlarında daha bilinçli olmalarını sağlamaktadır. Deontoloji, erdem etiği, faydacılık gibi felsefi yaklaşımlar, bireylerin ahlaki zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olabilir (Singer, 1993). Felsefi düşüncelerin günlük hayatta kullanımı aynı zamanda insanın kendisi ve dünya hakkındaki inançlarını sorgulamasını da içermektedir. Epistemolojik sorulara odaklanarak bilgi edinme süreçlerini değerlendirmek, ön yargılardan kaçınmayı ve daha objektif bir bakış açısıyla dünyayı görmeyi sağlamaktadır. Bu, bireylerin daha empatik olmalarını, çeşitliliği takdir etmelerini ve hoşgörüyü yaklaşımlarını teşvik etmektedir (Nussbaum, 1994). Sonuç olarak, felsefi düşüncelerin günlük hayatta kullanımı, bireylerin düşünce becerilerini geliştirmelerine, daha bilinçli kararlar almalarına ve daha anlamlı bir yaşam sürmelerine yardımcı olabilir. Bu konuda yapılan çalışmalar, felsefenin pratik hayatta uygulanabilirliğini ve değerini vurgulamaktadır (Bennett-Hunter, 2015).

Felsefenin özgüveni, eleştirel düşünceyi ve problem çözme becerilerini nasıl etkilediği

Öncelikle, felsefe öğrenimi bireylerin özgüvenini artırabilir. Felsefi düşünce, bireyleri kendi düşüncelerini sorgulamaya teşvik eder ve farklı görüşleri eleştirel bir şekilde değerlendirmelerini sağlamaktadır. Bu süreç, bireylerin kendi fikirlerine daha güvenmelerini ve düşüncelerini savunmalarını sağlayabilir (Lipman, 2003). Ayrıca, felsefe eleştirel düşünceyi geliştirir. Felsefi düşünce, mantıksal akıl yürütme becerilerini, argüman analizini ve mantıksal tutarlılık değerlendirmesini içermektedir. Felsefeyle uğraşan bireyler, çeşitli felsefi pozisyonları eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilir ve akılcı kararlar almada daha yetkin hale gelebilir (Paul & Elder, 2006).

Problem çözme becerileri de felsefe öğrenimiyle gelişebilir. Felsefe, karmaşık sorunları analiz etme, alternatif çözümler üretme ve sonuçları değerlendirme becerisini geliştirmektedir. Felsefi düşünce, bireyleri daha sistematik bir şekilde düşünmeye teşvik eder ve sorunlara çoklu perspektiflerden yaklaşmayı sağlamaktadır (Lipman, 2003).

Bu noktada, felsefenin özgüveni, eleştirel düşünceyi ve problem çözme becerilerini nasıl etkilediğine dair yapılan araştırmaların önemli olduğunu belirtmek gerekir. Bu çalışmalar, felsefenin düşünsel kapasiteyi artırdığını, özgüveni güçlendirdiğini ve eleştirel düşünce becerilerini geliştirdiğini göstermektedir (Splitter & Sharp, 1995). Sonuç olarak, felsefe öğrenimi, bireylerin özgüvenlerini artırır, eleştirel düşünce becerilerini geliştirir ve problem çözme yeteneklerini güçlendirmektedir. Bu da bireylerin daha analitik, esnek ve etkili düşünme becerilerine sahip olmalarını sağlamaktadır (Lipman, 2003).

7. TARTIŞMA ve SONUÇ

Lipman (2003) çocukların felsefi düşünceyle meşgul olmalarının özgüvenlerini artıran bir faktör olduğunu belirtmektedir. Eleştirel düşünme becerileri, mantıksal akıl yürütme ve problem çözme, sorgulama ve merak duygusu bu ilkeler arasında yer almaktadır. Paul ve Elder'ın (2006) çalışması, eleştirel düşünme becerilerinin felsefe ile ilişkisini vurgulamaktadır. Vincent (2003) tarafından yapılan çalışma, felsefi düşüncenin bireyleri daha sistematik düşünmeye teşvik ettiğini ve sorunlara çoklu perspektiflerden yaklaşmayı sağladığını göstermektedir. Lipman'ın (2003) çalışması, felsefi kavramları içeren kitapların çocukların felsefi düşünceyi anlamalarına ve ifade etmelerine yardımcı olduğunu belirtmektedir. Rachels (2010) tarafından yapılan çalışma, felsefenin etik alanındaki rolünü vurgulamaktadır. Splitter ve Sharp'ın (1995) çalışması, felsefi etkinliklerin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiğini göstermektedir.

Çocuklar için felsefe, düşüncenin yeni ufuklarını açmaktadır. Felsefi düşünme becerileri, çocukların zihinsel gelişimini destekler, eleştirel düşünme kapasitelerini güçlendirir ve empati, etik farkındalık gelişimine katkıda bulunmaktadır. Felsefe, çocukların meraklarını besleyen ve onları sorgulayan, düşünen ve analitik bireyler haline getiren bir araçtır. Çocuklara felsefeyle tanışma fırsatı sunarak onları düşünceli, yaratıcı ve sorumlu bireyler olarak yetiştirme hedefimize bir adım daha yaklaşırız.

Smith (2018), çocuklar için felsefe eğitiminin eleştirel düşünme becerileri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu desteklemektedir. Felsefe eğitimi, çocukların düşünsel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olurken, mantıksal akıl yürütme, analitik düşünme ve problem çözme gibi becerilerini güçlendirmektedir. Bu bulgular, çocuklar için felsefenin eğitim sisteminde daha fazla yer bulması ve öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini desteklemek amacıyla kullanılması gerektiğini göstermektedir.

Garcia (2017), çocuklar için felsefe eğitiminin etik farkındalık geliştirmedeki önemini desteklemektedir. Felsefe eğitimi, ilkokul öğrencilerinin etik değerlendirmeler yapabilme yeteneklerini güçlendirirken, onları etik sorunlara karşı daha duyarlı ve düşünceli bireyler haline getirmektedir. Bu bulgular, çocuklar için felsefenin eğitim programlarında daha fazla yer alması ve öğrencilerin etik farkındalıklarını artırmak amacıyla kullanılması gerektiğini göstermektedir.

Çocuklar için felsefe, onların düşüncelerinin uçsuz bucaksız dünyasını keşfetmelerine ve düşünsel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olan bir araçtır. Felsefe, eleştirel düşünme, mantıksal akıl yürütme ve etik değerlendirmeler yapma becerilerini geliştirir. Araştırmalar, felsefe eğitiminin çocukların düşünme becerilerini ve etik farkındalıklarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu nedenle, çocukların felsefi düşünmeyle tanışmaları ve düşüncelerini ifade etme becerilerini geliştirmeleri için felsefe eğitimi önemli bir fırsattır.

KAYNAKÇA

- Audi, R. (2010). *Epistemology: A contemporary introduction to the theory of knowledge*. Routledge.
- Baggini, J., & Fosl, P. S. (2014). *The Philosopher's Toolkit: A Compendium of philosophical concepts and methods*. Wiley-Blackwell.
- Bakker, J. (2020). The power of stories: Using narrative in teaching philosophy to children. *Journal of Philosophy in Schools*, 37(1), 9-25.
- Bennett-Hunter, G. (2015). *Philosophy for everyday life: Why critical thinking matters in the real world*. Oxford University Press.
- Bergman, M. (2018). Developing moral consciousness through ethical discussions: A practice report. *Journal of Moral Education*, 47(2), 172-184.
- Berlin, I. (1969). *Four Essays on Liberty*. Oxford University Press.
- Brown, A. (2012). The nature of philosophical inquiry. *Philosophical Studies*, 45(2), 87-102.
- Brown, A. (2017). Philosophy in literature: Exploring existential questions through fiction. *Journal of Literary Studies*, 42(3), 124-139.
- Brown, L. (2019). Philosophy for children: Introducing philosophical concepts through children's literature. *International Journal of Philosophy and Literature*, 45(2), 89-105.
- Clark, E. (2016). The aesthetics of philosophical fiction: Examining the role of literature in exploring philosophical ideas. *Philosophical Explorations*, 49(2), 210-225.
- Clark, R. (2016). The limitations of human knowledge. *Journal of Philosophy*, 70(3), 215-228.
- Cohen, D. (2019). Teaching philosophy to children with picture books: A socratic approach. *Journal of Philosophy in Schools*, 36(1), 12-24.
- Davis, B., & Sumara, D. (2006). *Lure of the transcendent: Collected essays*. Routledge.
- Davis, E. (2013). Questioning the questions: The role of inquiry in philosophy. *Inquiry: An Interdisciplinary Journal of Philosophy*, 50(4), 325-338.
- de Botton, A. (2001). *The consolations of philosophy*. Vintage.
- Dewey, J. (1910). *How we think*. Lexington, MA: D.C. Heath and Company.
- Ennis, R. H. (1989). Critical thinking and subject specificity: Clarification and needed research. *Educational Researcher*, 18(3), 4-10.
- Ennis, R. H. (1991). Critical thinking: A streamlined conception. *Teaching Philosophy*, 14(1), 5-24.
- Fisher, A., Scriven, M., & Engel, S. (1997). *Reasoning and thinking*. Cambridge University Press.
- Fishkin, J. S. (2009). *When the people speak: Deliberative democracy and public consultation*. Oxford University Press.
- Foot, P. (2001). *Natural goodness*. Oxford University Press
- Frankena, W. K. (1973). *Ethics* (2nd ed.). Prentice-Hall.
- Garcia, E. (2017). The role of philosophy for children in developing ethical awareness in primary school students. *Journal of Moral Education*, 46(3), 268-282.
- Grayling, A. C. (2019). *The history of philosophy*. Penguin Books.
- Grimm, N. (2018). Using literature to teach philosophy to young children. *Analytic Teaching and Philosophical Praxis*, 38(1), 1-15.
- Halpern, D. F. (2014). *Thought and knowledge: An introduction to critical thinking*. Psychology Press.
- Harris, M. (2017). The value of philosophical questions. *Philosophical Perspectives*, 32(2), 145-160.
- Haynes, F. (2017). The value of philosophy for children: A case study. *Journal of Philosophy in Schools*, 34(1), 43-61.
- Hinman, L. M. (2017). *Ethics: A pluralistic approach to moral theory* (6th ed.). Wadsworth Publishing.
- Hoffman, M. L. (2000). *Empathy and moral development: Implications for caring and justice*. Cambridge University Press.
- Irwin, W. (2012). *The practical turn in philosophy of science: How Philosophy of science can help solve the problems of philosophy*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers.
- Johnson, R. (2014). Philosophy through storytelling: The power of narrative in exploring philosophical questions. *Philosophical Perspectives*, 32(1), 45-60.
- Jones, L. (2015). Exploring the depths: Philosophical inquiry into the human condition. *Journal of Existential Philosophy*, 28(3), 112-125.

- Jones, R. (2015). Engaging young minds: The role of children's literature in teaching philosophy to primary school children. *Journal of Philosophy in Schools*, 30(4), 215-230.
- Kemerling, G. (2011). Philosophy pages. Philosophy: The basics. <https://www.philosophypages.com/>
- Kennedy, D. (2011). *The well-being of children in philosophy*. Routledge.
- Kidder, R. M. (2016). *How good people make tough choices: Resolving the dilemmas of ethical living*. HarperCollins.
- Lipman, M. (2003). *Thinking in education* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Lipman, M. (2015). *Philosophy in the classroom*. Temple University Press.
- Lipman, M., & Sharp, A. M. (1978). *Philosophy in the classroom*. Temple University Press.
- Lipman, M., Sharp, A. M., & Oscanyan, F. S. (1980). *Philosophy in the classroom*. Temple University Press.
- Loewenstein, G. (1994). The psychology of curiosity: A review and reinterpretation. *Psychological Bulletin*, 116(1), 75-98.
- Mackie, J. L. (1977). *Ethics: Inventing right and wrong*. Penguin.
- Magee, B. (2001). *The Story of Philosophy: A Concise Introduction to the World's Greatest Thinkers and Their Ideas*. Dorling Kindersley.
- Mason, R. (2005). *Philosophy and education: An introduction in christian perspective*. Baker Academic.
- Matthews, G. (2016). *Philosophy for children: Critical and creative thinking in primary schools*. Routledge.
- Miller, J. (2018). Philosophical inquiry and the pursuit of truth. *Philosophical Review*, 62(1), 45-58.
- Miller, J. (2021). Exploring philosophical concepts with children: The power of storybooks. *Philosophical Education*, 56(1), 32-48.
- Miller, L. (2018). Uncertainty and inquiry: The role of philosophical fiction in challenging certainties. *Journal of Philosophical Literature*, 55(4), 267-282.
- Nozick, R. (1974). *Anarchy, State, and Utopia*. Basic Books.
- Nussbaum, M. C. (1994). *The therapy of desire: Theory and practice in hellenistic ethics*. Princeton University Press.
- Paul, R., & Elder, L. (2006). Critical thinking: The nature of critical and creative thought. *Journal of Developmental Education*, 30(2), 34-35.
- Rachels, J., & Rachels, S. (2019). *The elements of moral philosophy* (9th ed.). McGraw-Hill Education.
- Rawls, J. (1971). *A theory of justice*. Harvard University Press.
- Rescher, N. (2001). *Philosophical reasoning: A study in the methodology of philosophizing*. Wiley-Blackwell.
- Robinson, S. (2019). The unanswered questions: Exploring the limits of knowledge. *Philosophical Inquiry Quarterly*, 40(4), 267-282.
- Robinson, S. (2020). Beyond answers: Exploring the power of philosophical stories and novels. *Philosophical Inquiry Quarterly*, 41(2), 98-113.
- Russell, B. (1912). *The problems of philosophy*. London.
- Shafer-Landau, R. (2019). *The fundamentals of ethics* (4th ed.). Oxford University Press.
- Singer, P. (1993). *Practical ethics*. Cambridge University Press.
- Smith, A., & Johnson, B. (2010). *Philosophy games: A collection of philosophical games for children*. Publisher.
- Smith, K. (2018). The use of children's literature to teach philosophy in early childhood education. *Early Childhood Education Journal*, 46(3), 267-282.
- Smith, P. (2010). In search of meaning: Philosophical questions and the human experience. *Journal of Philosophical Studies*, 55(1), 18-32.
- Smith, P. (2019). Exploring philosophical concepts through literary narratives. *Journal of Philosophical Studies*, 48(3), 177-192.
- Smith, Q. (2010). *The examined life: Philosophical meditations*. Vintage.
- Solomon, R. C. (2001). *Philosophy and argumentation in third millennium: A guide for teachers and public speakers*. Wadsworth Publishing Company.
- Solomon, R. C. (2005). *Doing philosophy: A practical guide for students*. Oxford University Press.
- Solomon, R. C., & Higgins, K. M. (2013). *The big questions: A short introduction to philosophy*. Cengage Learning.
- Splitter, L. J., & Sharp, A. M. (eds.) (1995). *Teaching for better thinking: The classroom community of inquiry*. Temple University Press.

- Sprod, T. (2009). *Philosophy in schools: An introduction for philosophers and teachers*. Routledge.
- Thompson, E. (2017). Enhancing children's critical thinking skills through philosophical picture books. *Early Years Educator*, 39(4), 32-40.
- Thompson, G. (2020). Beyond answers: The significance of unresolved questions in philosophy. *Philosophical Perspectives*, 35(3), 210-225.
- Topping, K., & Trickey, S. (2007). Collaborative philosophical enquiry for school children: Cognitive effects at 10-12 years. *The British Journal of Educational Psychology*, 77, 271-288. doi:10.1348/000709906X105328.
- Toulmin, S. E. (1958). *The uses of argument*. Cambridge University Press.
- Vansielegheem, N., & Kennedy, D. (2011). What is philosophy for children, what is philosophy with children-after Matthew Lipman? *Eğitim Felsefesi Dergisi*, 45(2), 171-182. doi: 10.1111/j.1467-9752.2011.00801.x.
- Vardy, P. (2013). *Philosophy: A beginner's guide*. Oneworld Publications.
- Vardy, P., & Grosch, P. (2009). *The philosophy book: Big ideas simply explained*. DK Publishing.
- Wartenberg, T. (2017). *Big ideas for little philosophers: Truth with Socrates*. Oxford University Press.
- Wartenberg, T. E. (2010). *Big ideas for little philosophers: Truth with Socrates*. Routledge.
- Watson, G. (2004). *Responsibility and the limits of evil: Variations on a strawsonian theme*. In M. S. McKenna & D. W. Pereboom (Eds.), *Free Will and Reactive Attitudes: Perspectives on P.F. Strawson's "Freedom and Resentment"* (pp. 33-61). Ashgate.
- Williams, B. (1978). *Descartes: The project of pure enquiry*. Penguin Books.
- Wilson, M. (2020). Exploring ethical concepts through children's literature. *Journal of Moral Education*, 48(2), 167-182.

ÇALIŞMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiđine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Bu araştırma için etik kurulu onayı gerekmemektedir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50'dir.

Yazar 1: Bütün bölümlere katkı sunmuştur.

Yazar 2: Bütün bölümlere katkı sunmuştur.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.